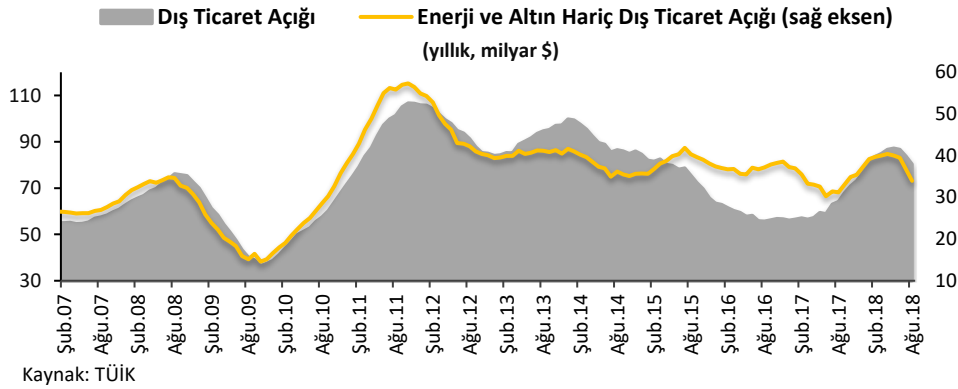
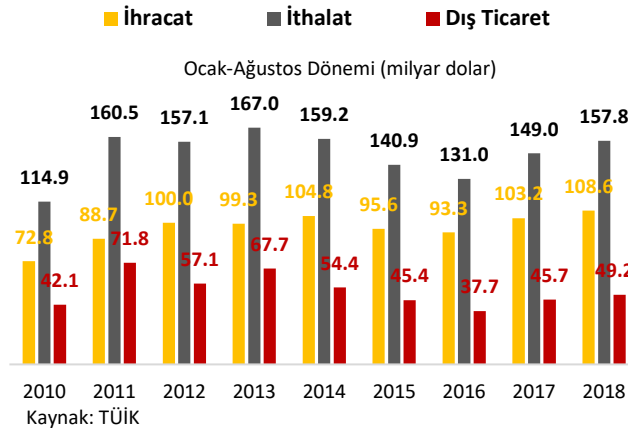
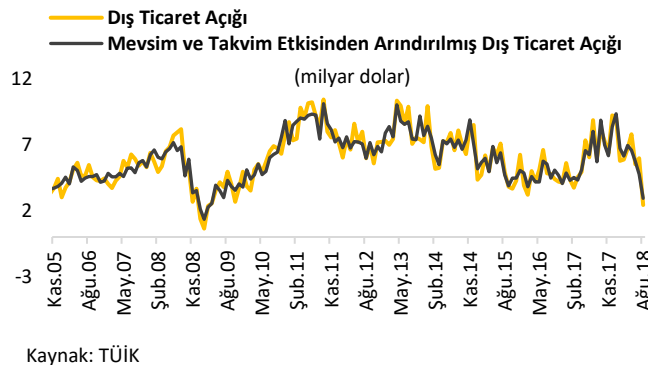
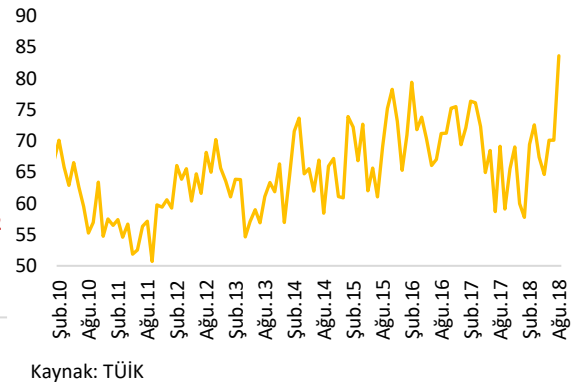

Dış ticaret açığı Ağustos ayında 2.42 milyar dolar oldu.

Ağustos ayında ihracatta %6.5 artış yaşanması ve ithalatın %22.7 azalması sonucunda dış ticaret açığında %59'luk sert bir azalış oldu. Böylece dış ticaret açığı Ağustos ayında hızlanarak daralmaya devam etti. Söz konusu toparlanmada, ithalatın Ağustos ayında azalış ivmesinin artması etkili oldu. 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı ise üst üste üç aydır geriledi. Haftalık raporumuzun bu bölümünde Ağustos ayı dış ticaret gelişmelerini inceleyeceğiz.

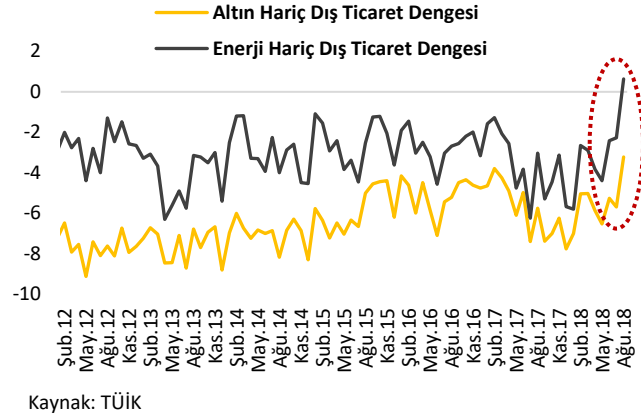

Ağustos ayında dış ticaret açığı 2017 yılının aynı ayına göre %59 azalışla 2.42 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Ağustos ayında düşüş ivmesi artan dış ticaret açığı son üç aydır gerilesini sürmüştü. İhracat yıllık bazda %6.5 artışla 12.4 milyar dolar, ithalat ise %22.7 azalışla 14.8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Dış ticaret açığının yıllık bazda daralmaya devam etmesinde ithalatın Ağustos ayında düşüşünün hızlanması etkili oldu. 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı geçen yılki seviyesi olan 64.1 milyardan 80.3 milyara, enerji ve altın hariç dış ticaret açığı ise 31.2 milyardan 34 milyara yükseldi.

İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ihracattaki artışın yanı sıra ithalatta düşüş yaşanmasıyla dış ticaret açığı %48.6 geriledi ve 3 aylık ortalamalar bazında ise dış ticaret açığının artış hızı daha da yavaşladı. Ayrıca çekirdek dış ticaret açığı olarak görülen enerji ve altın hariç dış ticaret açığının 3 aylık ortalamalar bazında düşüş eğilimi devam etti. Bu durumu, 2017 yılı Ağustos ayında 2.9 milyar dolar seviyesindeki enerji ve altın hariç dış ticaret açığının bu yılın Ağustos ayında 0.2

milyar dolara gerilemesi de destekliyor. Dış ticaret açığında aylık bazdaki gerilemeye karşın verilere Ocak-Ağustos dönemi itibarıyla bakıldığında, ihracatın 2017 yılının aynı dönemine göre %5.2 artarak 108.6 milyar dolar, ithalatın %5.9 artarak 157.8 milyar dolar olduğu görülüyor. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise %7.6 artışla 49.2 milyar dolara yükseldi. 2017 yılı Ağustos'ta %69.1 seviyesinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu yıl Ağustos'ta ise ithalattaki belirgin azalışın etkisiyle %83.6'ya yükseldi.

Dış ticareti verilerinin detaylarına bakıldığında, Ağustos ayı dış ticaret açığının geçen yılın aynı dönemine göre azalmasında ithalat gelişmeleri ön plana çıkıyor. İthalatta önemli paya sahip olan altın ithalatında yıllık bazda %67.2'lik sert düşüşün nedeniyle altın ticaretinin dış ticaret açığına olumsuz etkisi hafifledi. 2017 yılı Şubat ayı itibarıyla açık veren altın ticaretinin Ağustos ayında altın ithalatındaki düşüşün yanı sıra altın ihracatındaki %13.6'lık artışın da etkisiyle son 17 ayın ardından ilk kez fazla verdiği görülüyor. Böylece altın dış ticareti Ağustos ayında 80 milyon

dolar fazla verdi. Altın hariç dış ticaret açığı ise, Ağustos ayında %44 azalarak 3.2 milyar dolara geriledi. Ocak-Ağustos dönemi verilerine bakıldığında, altın hariç dış ticaret açığının yıllık bazda %4.3 artarak 43.7 milyar dolar olduğu görülüyor. Altın ticareti tarafındaki olumlu görünüme rağmen enerji ithalatının petrol fiyatlarındaki yukarı yönlü seyrin etkisiyle yükselişini sürdürdüğü görülüyor. 2017 yılı Ağustos ayında 50 dolar/varil seviyelerinde olan petrol fiyatlarının bu yılın Ağustos ayında 69 dolar/varil civarına yükselmesi nedeniyle tonaj bazında geçen yılın Ağustos ayına yakın miktarda enerji ithalatı yapılmasına rağmen fiyat bazındaki yükselişin etkisiyle enerji ithalatımız %7 arttı. Enerji hariç dış ticaret dengesinin ise, 2009 yılı Ocak ayının ardından ilk defa fazla verdiği görülüyor. Bu durumda Ağustos ayındaki uzun bayram tatili ve döviz piyasasında yaşanan yukarı yönlü sert hareketler etkili oldu. Öte yandan, 12 aylık kümülatif enerji hariç dış ticaret dengesi ise geçen yıl Ağustos ayına kıyasla %20 artışla 42.2 milyar dolar açık verdi. Yılın ikinci yarısı itibarıyla ekonomik aktivitede yaşanan yavaşlamanın etkisiyle enerji ithalatının dış ticaret açığına yaptığı olumsuz etkinin azalması söz konusu olabilir.

Sonuç olarak, Ağustos ayında ihracatta yıllık bazda bir miktar artış olurken ithalatın sert düşüş yaşamasıyla dış ticaret açığı daralmaya devam etti. Ağustos ayında hem uzun bayram tatili hem de döviz piyasasında yaşanan yukarı yönlü sert hareketlerin etkisiyle ithalatta yaşanan düşüş, dış ticaret açığının %59 azalarak 2.42 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesinde belirleyici oldu. Ağustos ayında gelişmeleri arasında en öne çıkan gelişme, enerji hariç dış ticaret dengesinin 2009 yılı Ocak ayından sonra ilk defa fazla vermesi oldu. 2017 yılı Şubat ayı itibarıyla açık veren altın ticaretinin Ağustos ayında son 17 ayın ardından ilk kez fazla vermesi olumlu bir gelişme olarak karşımıza çıkarken enerji ithalatının petrol fiyatlarındaki yukarı yönlü seyrin etkisiyle yükselişini sürdürdüğü görüldü. Tonaj bazında geçen yılın Ağustos ayına yakın miktarda enerji ithalatı yapılmasına rağmen fiyat bazındaki yükselişin etkisiyle enerji ithalatımız artmaya devam etti. Önümüzdeki dönemde petrol fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle enerji ithalatının dış ticaret açığımız üzerindeki olumsuz etkisi devam edebilir. Enerji piyasası anaslistleri yılın son çeyreğinde ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarının etkisiyle petrol fiyatlarının 100 dolar/varil civarına yükselebileceğini ön görüyor. Bu bağlamda, enerji ithalatı kanalıyla dış ticaret açığının daralması üzerinde baskı oluşabilir. Ancak Ağustos ayında dış ticaret açığındaki sert daralma, döviz kurlarındaki yukarı yönlü hareketlerin ve uzun bayram tatilinin etkisiyle olmasına rağmen önümüzdeki aylarda da sürebilir. Döviz kurlarındaki ve faizlerdeki sert artışlar sonrasında finansal koşullardaki sıkılaştırma nedeniyle dış ticaret açığındaki daralmanın sürmesini bekliyoruz. Altın ticaretinde yaşanan olumlu gelişmelerin de devam etmesi bu beklentimizi destekliyor. Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı Eylül ayı verileri önümüzdeki dönemde dış ticaret açığındaki daralmanın devam edebileceğini gösteriyor. Ancak enerji ithalatından kaynaklanabilecek olumsuz etki başta olmak üzere dış ticaret açığının daralmasını sınırlayabilecek faktörleri de göz önünde bulunduruyoruz.

Haftalık Veri Takvimi (01-05 Ekim 2018)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
1.10.2018	Türkiye	İmalat PMI (Eylül)	46.4	42.7 (Açıklandı.)
	ABD	ISM İmalat Endeksi (Eylül)	61.3	60.3
		İmalat PMI (Eylül)	55.6	--
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Eylül)	53.3	53.3
		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%8.2	%8.1
	Almanya	Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	%0.8	%1.5
		İmalat PMI (Eylül)	53.7	53.7
	Japonya	İmalat PMI (Eylül)	52.9	--
2.10.2018	Euro Bölgesi	ÜFE (Ağustos, y-y)	%4	%3.8
	Japonya	Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	43.3	43.1
3.10.2018	Türkiye	TÜFE (Eylül, y-y)	%2.30	%3.68
		ÜFE (Eylül, y-y)	%6.60	--
	ABD	ISM Hizmet Endeksi (Eylül)	58.5	58
		Hizmet PMI (Eylül)	52.9	--
		ADP Özel İstihdam (Eylül)	163 bin kişi	185 bin kişi
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	%1.1	%1.6
		Hizmet PMI (Eylül)	54.7	54.7
	Almanya	Hizmet PMI (Eylül)	56.5	56.5
	Japonya	Hizmet PMI (Eylül)	51.5	--
	4.10.2018	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (Eylül)	64.82
	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Ağustos)	%4.5	--
		Fabrika Siparişleri (Ağustos)	-%0.8	%1
		Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları (Eylül)	214 bin kişi	--
5.10.2018	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Eylül)	-3.7 milyar TL	--
	ABD	Tarımdışı İstihdam (Eylül)	201 bin kişi	188 bin kişi
		İşsizlik Oranı (Eylül)	%3.9	%3.8
		Ortalama Saatlik Kazançlar (Eylül)	%2.9	%2.8
	Almanya	ÜFE (Ağustos, y-y)	3%	3%
		Fabrika Siparişleri (Ağustos)	-%0.9	-%4
	Japonya	Öncü Göstergeler Endeksi (Ağustos, öncül)	103.9	104.2